

16. Zeven jaren droogte

De zeven jaren van overvloed gingen voorbij. En zoals Jozef had gezegd dienden de jaren van schaarste zich aan. Het gebeurde alles precies zoals Farao gedroomd had en zoals Jozef de dromen had uitgelegd. Er kwam honger in Egypte en in de landen rondom. Het volk riep tot hun koning om brood. En het vertrouwen van Farao in Jozef kende geen grenzen. 'Gaat tot Jozef, doet wat hij u zegt', was zijn antwoord aan het volk. Hij verborg zich helemaal achter Jozef. En feitelijk was Jozef de regeerder van het land geworden. God had voor aller oog zo zichtbaar gesproken door Jozef, dat niemand het waagde om aan zijn wijsheid te twijfelen. Ook Farao niet. Ongetwijfeld zullen er spotters geweest zijn in de jaren van overvloed. Mensen die het maar een eigenaardige zaak vonden dat die Hebreeuwse gevangene opeens zoveel te zeggen kreeg. Mensen die heimelijk jaloers waren op Jozefs positie. En trouwens ... wie zegt er eigenlijk dat de uitlegging die Jozef gegeven had wel de ware was?

Maar nu moesten ook deze tegensprekers zwijgen. 'De HEERE was met Jozef.' (39:2, 21). Dat was het grote geheim van Jozefs leven. Hij was, ook in de jaren van overvloed niet van Jozefs zijde geweken. En Jozef had in al zijn voorspoed zijn God niet verlaten.

En nu kon iedereen het zien. De God van Jozef was een God van Waarheid. Niets van wat Hij gesproken had miste zijn vervulling. Het vertrouwen van Farao in Jozef werd er nog groter door. De mond van de tegensprekers werd voorgoed gesloten. En Jozef?

We kunnen ons maar nauwelijks de vreugde in zijn hart voorstellen. Zeven jaren waren voorbijgegaan. En inderdaad, het waren jaren van grote overvloed geweest. De mensen waren er al snel gewend aan geraakt. Zo gaat dat; voorspoed wordt al gauw gewoon. Tegenspoed blijft altijd een bron van opstand. Maar die voorspoed herinnerde Jozef aan het door God tot Farao gesproken woord. En daarin stond hij alleen, moederziel alleen. En waarom? Hij geloofde God.

Waarin uitte dat geloof zich? Hij keek vooruit. Hij wist dat de zeven jaren van honger zouden komen. En hij handelde daarnaar. 'En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren, die in Egypteland was, en deed de spijze in de steden; de spijze van het veld van elke stad, hetwelk rondom haar was, deed hij daarbinnen. Alzo bracht Jozef zeer veel koren bijeen, als het zand der zee, totdat men ophield te

tellen: want daarvan was geen getal.' (41:48, 49). Jozef liet schuren bouwen. En hij verzamelde zoveel mogelijk koren. Voor de tijd van hongersnood die komen zou. De wereld om hem heen ging het al gauw zwartgalligheid noemen. Waar maakte die nieuwe onderkoning van Egypte zich toch druk om? Waarom zo pessimistisch? Maar ook nu bleef Jozef staande. Hij luisterde niet naar al die stemmen om hem heen. Rustig deed hij zijn plicht; en luisterde hij naar de stem van zijn God.

Maar toch ... Ook Jozef was een mens. Een mens zoals jij en ik. Hij had door pijnlijke lessen moeten leren om volkomen op God te vertrouwen. Het ging niet vanzelf. En zou er in die zeven jaren van voorspoed zo af en toe niet dat knagende gevoel van de twijfel geweest zijn? Zou ook hij niet zo af en toe in de stilte zich hebben afgevraagd: wat als het allemaal niet waar is? Wie kent er niet zo nu en dan dat onrustige gevoel, ondanks alle grote wonderen die de HEERE aan hem of haar heeft gedaan?

Maar nu, nu verheugt Jozef zich! De zeven jaren van overvloed zijn voorbij. En de volgende periode breekt aan, 'gelijk als Jozef gezegd had' (v. 54). En zou hij ook nu niet weer met stille blijdschap hebben teruggedacht aan zijn eigen dromen? Toen God zo heel wonderlijk en zo heel persoonlijk tot hem gesproken had. Nu hij opnieuw zag dat God waar maakt al wat Hij gesproken heeft, zou hij dan niet met onuitsprekelijke vreugde gedacht hebben aan het weerzien van zijn ouders en zijn broeders? Vast en zeker dat ook dat zou gebeuren. Even vast als dat hij nu kon zien dat de zeven jaren van overvloed plaats maakten voor de zeven jaren van hongersnood.

Dat is het geheim van een leven met God. Een leven door geloof. Het geeft vreugde waar niemand enige oorzaak van vreugde kan zien. Het verblijdt zich in de woorden van de Almachtige en rekt ermee alsof ze al waarheid geworden zijn.

Het is alweer een tijdje terug. Maar hoe verging het Jozefs vader en zijn broeders inmiddels? Hadden zij ook zoveel reden tot vreugde? Konden zij zich ook zo verblijden in de God van Jozef?

Laten we eerst eens naar de broers kijken. Er was sinds hun schandelijke daad maar weinig verandering in hun leven gekomen. Zwijgend hoedden ze hun

kudden schapen. De naam van Jozef werd niet meer genoemd. Ieder voor zich droeg de last van zijn geweten mee. Geen van de broers durfde zijn onrustige hart te openen voor de ander. Als ze zo nu en dan bij de tent van hun oude vader kwamen keken ze elkaar stil en beschaamd in de ogen. Het verlies van zijn geliefde zoon deed hem zo'n geweldige pijn dat zijn ogen dof waren van verdriet en dat de lust tot leven hem was ontnomen.

Waren de broers er beter op geworden sinds Jozef er niet meer was? Welnee. Ze moesten Jozef al niet omdat hij 'hun kwaad gerucht tot hun vader' bracht. Dat was een van de redenen waarom zij zich van hem wilden ontdoen. Toen hij bovendien nog met die ijdele dromen begon te pochen was de maat vol. Jozef moest weg. En nu was hij weg. Of niet?

Ach, ze waren er nu veel slechter aan toe. Toen zagen ze Jozef maar zo nu en dan. Maar nu ... nu woonde 'het kwade gerucht' in hun hart. Jozef met z'n praatjes konden ze tot zwijgen brengen. Maar de kwade stem van hun geweten droegen ze dag en nacht bij zich. De jaren na zijn wegvoering naar Egypte waren niet eenvoudig voor Jozef, maar de broers die de gevangenen waren van hun eigen misdaad, hadden het echt niet beter. Iedere zonde, iedere leugen brengt ons in de positie van de broers en we zullen geen rustig hart hebben totdat we weten dat we er vergeving over ontvangen hebben.

En vader Jakob? Ook zijn leven was ingrijpend veranderd. De lege plaats, waar Jozef altijd sliep; de maaltijd waar hij altijd bij aanwezig was. Het bezorgde hem een scheurend gevoel van gemis. Zijn opgeruimde, innemende en liefdevolle karakter; zijn trouwe plichtsbesef; alles was weg. Vreugde zou Jakob niet meer kennen. Alles was anders. Het leek wel of er boven de zonnige groene velden altijd een donkere schaduw hing. De schaduw van de dood. Daar ... daarginds waar zijn lieve zoon was verscheurd door het wild gedierte.

Geen vreugde voor Jakob. Maar was er dan helemaal niets meer? Jawel; dat moet wel. Kun je je nog herinneren hoe Jozefs broers op zijn dromen reageerden? En ook hoe zijn vader dat deed? Denk nog eens terug aan Genesis 37:11.

'Zijn broeders dan benijdden hem; doch zijn vader bewaarde deze zaak.' Jakob hechtte geloof aan de woorden van Jozef. Begrijpen deed hij het niet echt. Maar hij bewaarde het wel. En diep, heel diep verborgen in zijn hart lagen daar de dromen van Jozef met de uitlegging. Nee, het kon niet waar zijn. Het kón

gewoon niet. Jozef was dood. Hij had de bebloede mantel toch zelf gezien? Jawel, maar toch...

Hij had het gezien. Maar ook in deze dingen geldt: het door God geplante geloof rekent niet met de dingen die gezien worden. Het rekent alleen met een God van grote wonderen. Nee, Jakob zal in al zijn verdriet maar weinig vreugde aan dat geloof hebben gehad. Maar toch; te midden van al die knagende pijn was daar die hoop, die onverklaarbare hoop, die hem op de been hield.

Die zwakke hoop en dat verborgen geloof van Jakob blijkt uit nog meer in de gehele geschiedenis. We zullen iets op het verhaal vooruit lopen.

Benjamin was mee naar Egypte getrokken; en Jozef dreigde hem gevangen te zetten en hem tot een slaaf te maken, wegens diefstal (44:17). Maar dan begint Juda zijn ontroerende pleidooi. Daar zullen we later nog op terug komen. Nu gaat het me om de woorden die Jakob gesproken heeft en die Juda nu doorgeeft aan Jozef. 'Toen zeide uw knecht, mijn vader, tot ons: Gijlieden weet, dat mijn huisvrouw er mij twee gebaard heeft. En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: voorwaar hij is gewisselijk verscheurd geworden! En ik heb hem niet gezien tot nu toe. Indien gij nu deze ook van mijn aangezicht wegneemt, en hem een verderf ontmoette, zo zoudt gij mijn grauwe haren met jammer ten grave doen nederdalen' (v. 27-29)! Lees jij niet iets bijzonders in deze woorden? Iets wat eigenlijk, naar je gevoel helemaal niet klopt? Lees eens goed. 'Voorwaar, hij is gewisselijk verscheurd geworden! En ik heb hem niet gezien *tot nu toe*'.

Vind je het niet vreemd? Hij is zeker verscheurd! Opgegeten door de wilde beesten. Dan is het toch logisch dat Jakob hem niet meer gezien heeft? Maar die woorden 'tot nu toe', die kloppen dan helemaal niet. Laat Jakob hier iets van het diepste binnenste van zijn hart zien, zonder dat hij het wellicht zelf weet? Dat diepste binnenste, waar de woorden van Jozef bewaard liggen?

Ik heb hem *tot nu toe* niet gezien. Had Jakob dan misschien dat wondere geloof van zijn grootvader Abraham, die overlegde 'dat God machtig was hem [Izak] ook uit de doden te verwekken; waaruit hij hem ook bij gelijkenis weder gekregen heeft' (Heb. 11:18, 19)?

We hebben het er al eerder over gehad. Abraham ging Izak offeren. Hij moest hem gaan doden. Maar in het hart van Abraham leefde het geloof dat God machtig was om hem weer uit de doden op te wekken. Dat is ook (bij gelijkenis) gebeurd. Zouden Abraham en Izak het niet vaak over deze bijzondere gebeurtenis gehad hebben? Zou de kleine Jakob niet vaak met open mond van

spanning hebben zitten luisteren? Zou zijn jonge hartje niet vaak overweldigd zijn bij het horen van die beslissende woorden uit de hemel: 'Abraham, Abraham ... Strek uw hand niet uit aan de jongen, en doe hem niets! Want nu weet Ik, dat gij God vreemde zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden.' (Gen. 22:11, 12). Abrahams hartelijke voornemen werd door God gezien als de daad zelf. Hij zag Abrahams geloof. Het geloof dat God machtig was om zijn zoon Izak weer uit de dood op te wekken.

Jakob is groot geworden met die geschiedenis. Hij is groot gebracht met het geloof dat God een God is Die de doden levend maakt. En waarom zou God niet een soortgelijk wonder in zijn leven kunnen werken door hem Jozef (bij gelijkenis) uit de doden terug te geven? Het kán toch?! Spreekt niet iets van die hoop van Jakob uit de woorden 'en ik heb hem niet gezien *tot nu toe*'?

Ik schreef net: die woorden kloppen niet. Nee, geloof 'klopt' ook nooit. Geloof rekent niet met de omstandigheden. Geloof ziet geen onmogelijkheden. Geloof rekent alleen met God. En dat 'klopt' niet in een wereld die God niet ziet, en niet naar hem vraagt.

Ken jij dat geloof? Die bijzondere hoop? Misschien heel diep weggestopt in je hart.

'Doch nu zien wij *nog niet*, dat Hem alle dingen onderworpen zijn' (Heb. 2:8). We zien het nog niet. Maar we *gelooven* het wel! Christus Jezus was dood. Maar Hij leeft. En alle dingen zijn Hem onderworpen. We hebben het *tot nu toe* niet gezien. Maar eens zal Hij ook ons in al Zijn heerlijkheid verschijnen! Die vernederde Man uit Nazareth. De Koning der koningen! Jakob had Jozef *tot nu toe, nog niet* gezien. Hij had alleen gehoord van zijn dood. En hij had het teken, het bebloede kleed gezien. Maar Jakob kende zijn God en had, omdat hij Jozefs dromen en de uitlegging ervan had bewaard, nog steeds die stille hoop. 'Tot nu toe'. Maar eens ...

Jozef was door alle verdrukkingen heen onderkoning van Egypte geworden. Met vrede in zijn hart. Zijn broers waren herders gebleven; met de laatste angstkreten van Jozef nog in hun oren; en met een onrustig, niet tot zwijgen te brengen geweten. Jakob; gekweld door droefheid, maar op de bodem van zijn hart dat verlangen naar zijn God en Diens wonderlijke werken.

Probeer de toestand van elk van hen eens naast elkaar te zien. Jozef met vrede in zijn hart; de broers met een schreeuwend geweten; Jakob zielsbedroefd.

Wat een bijzondere situatie. Hoe kan dat ooit weer bij elkaar komen? Jij weet het. Bij God werken ALLE dingen mede ten goede. En dat zien we ook in het vervolg.